

Šengeno plėtra – vidaus sienų kontrolės panaikinimas

Kurios „naujosios“ valstybės narės šių metų pabaigoje prisijungs prie Šengeno erdvės?

Čekija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Malta, Slovakija, Slovėnija, Vengrija.

Kurios valstybės narės priklauso Šengeno erdvei?

Austrija, Belgija, Danija, Prancūzija, Suomija, Vokietija, Graikija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Ispanija, Švedija ir dvi asocijuotosios šalys Norvegija ir Islandija.

Kada prie Šengeno erdvės prisijungs Kipras, Rumunija ir Bulgarija?

Šių valstybių narių nėra tarp tų, kurios gruodžio pabaigoje prisijungs prie Šengeno erdvės. Kipras, Rumunija ir Bulgarija dar bus vertinamos pagal Šengeno kriterijus, ir tik paskui galės prisijungti prie Šengeno erdvės. Šiuo metu negalima numatyti tikslaus laiko.

Kada bus panaikinta vidaus sienų kontrolė?

Sausumos ir jūrų vidaus sienų kontrolė bus panaikinta 2007 m. gruodžio 21 d., o oro vidaus sienų kontrolė – 2008 m. kovo 30 d.

Kaip vyko vertinimas siekiant panaikinti vidaus sienų kontrolę?

Per pastaruosius dvejus metus valstybių narių ekspertai atliko vadinamąjį naujųjų valstybių narių Šengeno vertinimą. Nors vertinant dalyvavo ir Komisija, atsakinga už vertinimą yra Taryba.

Vertinant buvo ypač tikrinama, ar naujosios valstybės narės tinkamai ir veiksmingai taiko papildomas priemones, kad būtų galima panaikinti vidaus sienų kontrolę. Lankantis valstybėse narėse, buvo vertinama išorės sienų kontrolė, vizos, duomenų apsauga, policijos bendradarbiavimas ir Šengeno informacinė sistema.

Kaip Šengeno plėtra paveiks piliečius?

Prie vidaus sienų:

Visi teisėtai į Šengeno erdvę atvykę asmenys galės, netikrinami pasienio kontrolės, kirsti vidaus sienas su naujosiomis Šengeno valstybėmis narėmis bei sienas tarp šių valstybių. Vidaus sienos – tai valstybių narių tarpusavio sausumos sienos, skrydžių, vykdomų tarp Šengeno valstybių oro uostai ir jūrų uostai, kai jie naudojami reguliariam susisiekimui keltais tarp Šengeno valstybių.

Pažymėtina, kad kontrolės kertant vidaus sienas panaikinimas neturi įtakos naudojimuisi policijos įgaliojimais net ir vidaus pasienio zonose.

Šengeno erdvėje:

Trečiųjų šalių piliečiai, kuriems reikalinga viza (Reglamentas EB/539/2001 su pakeitimais, padarytais Reglamentu EB/453/2003 ir EB/1932/2006), gali po visą Šengeno teritoriją keliauti su Šengeno viza, ir jiems nebereikia naujųjų valstybių narių nacionalinių vizų.

Trečiųjų šalių piliečiai, turintys galiojantį **Šengeno** valstybių narių išduotą leidimą gyventi (žr. [2006 m. spalio mėn. 13 d. OL C 247](#) ir [2007 m. liepos 6 d. OL C 153](#)), gali keliauti su šiuo galiojančiu leidimu neprašydami vizos.

Ar gali asmuo Šengeno teritorijoje keliauti be paso arba kitų kelionės dokumentų?

Valstybės narės gali reikalauti, kad būdami jų teritorijoje asmenys turėtų [dokumentus](#) arba juos nešiotųsi. Šis reikalavimas bus paskelbtas Oficialiajame leidinyje per ateinančias savaites.

Vidaus sienų kontrolės panaikinimas nepakeičia patikros saugumo sumetimais procedūrų jūrų ir oro uostuose.

Kokios trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygos?

Turėti

- galiojantį pasą arba kelionės dokumentą;
- jeigu reikalaujama, galiojančią Šengeno vizą (Šengeno valstybės narės išduotas leidimas gyventi prilygsta Šengeno vizai);
- pakankamai lėšų pragyventi numatyto buvimo laikotarpiu;
- būti nepažymėtam kaip neįsileistinam asmeniui;
- nebūti laikomam asmeniu, keliančiu grėsmę viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

Atvykimo sąlygos trečiųjų šalių piliečiams, kertantiems vienos iš naujųjų Šengeno valstybių narių išorės sieną, nekinta, išskyrus tai, kad jie bus tikrinami ne tik nacionalinėse sistemose, bet ir Šengeno informacinėje sistemoje. Nuo įstojimo dienos naujosios valstybės narės taiko Šengeno kontrolės prie išorės sienų taisykles.

ES piliečiai įleidžiami į ES valstybių narių teritoriją parodydami galiojantį pasą arba asmens tapatybės kortelę, nebent asmuo keltų realią ir pakankamai rimtą grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui.

Ar prieš vidaus sienų kontrolės panaikinimą naujosios valstybės narės išduota viza tebegalioja?

Nacionalinė trumpalaikė viza galioja net po 2007 m. gruodžio 21 d., tačiau ji **galios tik** šią vizą išdavusios valstybės narės teritorijoje (tam, kad būtų galima atvykti į kitas Šengeno valstybes ir po jas keliauti, reikia Šengeno vizos). Vis dėlto pereinamuoju laikotarpiu, iki 2008 m. birželio 21 d., su prie Šengeno erdvės prisijungiančios valstybės narės išduota nacionaline trumpalaikė viza galima vykti tranzitu per kitą prie Šengeno erdvės prisijungiančių valstybių narių teritorijas, išskyrus kelionę tranzitu per Estiją ir Lietuvą.

Mokesčiai

Trumpalaikė viza kainuoja 60 EUR. Atskirais atvejais, kaina gali būti sumažinama arba mokesčio nereikalaujama pagal nacionalinę teisę, jei trumpalaikė viza naudojama kultūriniais interesams skatinti, užsienio politikos, vystymosi politikos ar kitoje visuomenei svarbioje srityje.

Mokesčiai neimtini iš trečiųjų šalių piliečių, kurie yra ES arba EEE susitarimo piliečio, turinčio laisvo judėjimo teisę, šeimos nariai.

Be to, nuo mokesčių atleidžiami vaikai iki šešerių metų, moksleiviai, podiplominių studijų studentai ir lydintys mokytojai, keliaujantys mokymosi ar švietimo tikslais, taip pat mokslinius tyrimus atliekantys tyrėjai, kaip apibrėžta Rekomendacijoje 2005/761/EB.

Europos Sąjunga pasirašė vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo susitarimus su Rusija (jau įsigaliojo), Ukraina, Moldavija, Bosnija ir Hercegovina, Serbija, Juodkalnija, Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija ir Albanija (susitarimai su šiomis valstybėmis turėtų įsigalioti nuo 2008 m. sausio 1 d.).

Šių šalių piliečių šalims viza kainuoja tik 35 EUR. Nuo vizos mokesčio atleidžiamos tam tikros šių šalių piliečių grupės.

Kur pateikti paraišką dėl Šengeno vizos?

Paraiška pateikiama tos valstybės narės, kurios teritorija yra vienintelė ar pagrindinė numatytos kelionės paskirties vieta, diplomatinėje atstovybėje. Jei negalima nustatyti pagrindinės numatytos kelionės paskirties vietos, paraiška pateikiama tos valstybės narės, į kurią pirmiausia atvykstama, diplomatinėje atstovybėje.